

Budapest Fővárosi III. Kerület Óbuda Önkormányzatának 2024. évi Gyermek és Ifjúsági projektek támogatásának beszámolója

A Roll Natural Egyesület a III. Kerületi Óbuda Önkormányzat 2024. évi Környezetvédelmi pályázatát valósította meg **2024. április 01. - 2024 december 31.** időszakában, amire egyesületünk 900.000 Ft támogatást kapott.

Vállalásunk:

1. Anyagköltség:

- **Felhasznált anyagok, nyomtatványok, irodaszerek:** Az összeg egy részéből környezet-és természetvédelmi foglalkoztató füzetek beszerzését tervezzük, amit a foglalkozások során kapnának meg a gyerekek, minden osztály vagy csoport a korosztályának megfelelő változatot, ezzel segítve az ismeretanyagok még hatékonyabb és szemléletesebb átadását. Az összeg további részéből a fogyóeszközök pótlását tervezzük (például kísérletek során a gyerekek által is hazavihető tesztcsövek pótlását), illetve az amortizálódó tartósabb eszközök pótlását is, amint szükségessé válik a cseréjük. Ezen kívül a környezeti nevelést segítő, újabb, kisebb eszközök beszerzésére is sor kerülhet. Az eszközökre összesen 100.000 Ft-ot szeretnénk fordítani.

2. Igénybe vett szolgáltatások:

- **Utazási-, kiküldetési költségek:** A projekt idő alatt a környezeti nevelésekre való eljutásra kértünk támogatást, aminek összege 10.000 Ft, a továbbiakat az Egyesület önerőből állja (saját tőke).
- **Posta, telefon, internet, egyéb telekommunikációs költségek:** Egyesületünk a projekt idő alatt weboldalt működtet, aminek a költsége havi 5.000 Ft, az az 8 x 5.000 Ft = 40.000 Ft.
- **Más, itt fel nem sorolt szolgáltatás:** Könyvelői díj + egyesületen kívüli környezeti nevelő alvállalkozói díja: A projekt idő alatt egyesületünk számára könyvelő is dolgozik, akinek a negyedéves munkabére 50.000 Ft, két negyed évre számolva ez 100.000 Ft. Ezen kívül az oktatás sikerességét és széleskörű megvalósítását támogatandó 2024. szeptemberétől 2024 decemberéig egy fő egyesületen kívüli, mozgásában nem korlátozott környezeti nevelő is dolgozik velünk, aki abban segít, hogy a nem akadálymentes iskolákba, helyiségekbe, illetve emeleti tantermekbe is eljuthassunk és környezeti nevelést tudjunk tartani az ottani diákok számára is. Az ő munkabére 25.000 Ft/alkalom (felkészülési díj, óratartási díj, utazással töltött idő/ alkalom) Ez nagyjából egy átlagos 25-30 fős osztállyal számolva 835-1.000 Ft / gyermek / óra. Tehát összesen 18 x 25.000 Ft= 450.000 Ft a 4 hónapra.

3. Személyi jellegű kifizetések, járulékok:

- **Béreköltségek:** A projektre való felkészülés, valamint megvalósítás ideje alatt egy egyesületen belüli projektvezető is dolgozik a csapatban (név szerint Szilágyi Adrienn), aki az iskolákkal és egyéb résztvevőkkel való koordinációt bonyolítja le, felelős a marketingért, illetve a pályázatban vállalt feladatok hiánytalan dokumentálásáért, valamint a környezeti nevelőkkel való kapcsolattartásért. Az ő megbízási díjához havi 25.000 Ft támogatást szeretnénk kérni, az az 8 x 25.000 Ft = 200.000 Ft-ot, a többit az Egyesület önerőből (önkéntes munka formájában) állja. Ezen kívül további önrészként az Egyesületen belüli környezeti nevelők munkája valósul meg (melynek értéke pénzben kifejezve szintén nagyjából 450.000 Ft)

OTTHONUNK
OBUDA
BÉKÁSMEGYER

A támogatásnak köszönhetően összesen **4 óvodában, 21 csoport** számára és **4 általános iskolában 26 osztály** számára tartottunk környezeti nevelés-foglalkozásokat különböző témakörökben. Több intézményben hálásak voltak a foglalkozásokért és visszavárnak minket.

2024.09.30. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pitypang Művészeti Óvoda Gyöngyforrás Óvoda (Dósa utcai telephely)

Témakör: Légy Te is Őrző!: Biológiai sokféleség

Résztevő csoportok: Süni csoport,

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn

A foglalkozás rövid leírása:

Szeptember 30.-án délelőtt kezdtük meg a környezeti nevelés- foglalkozások megtartását. Elsőként ezen a napon a Pitypang Óvodában voltunk a Dósa utcában. Két csoport vett részt a környezeti nevelés-foglalkozáson. Az első 30 perc a ... csoporté, a második 30 perc a Süni csoporté volt. Mind a két foglalkozást Szilágyi Adrienn tartotta biológiai sokféleség témában. A témát szintén játékos oldalról közelítettük meg és a lényegét a hazai élőlényekre, élőhelyekre és az ökoszisztéma láncolati egységére helyeztük, megmutatva azt, hogy minden mindennel összefügg és nem érdemes ebbe a láncolatba belenyúlni, illetve, ha mégis megteesszük mi lehet annak a következménye.

A foglalkozást azzal kezdtük, hogy kártyák segítségével meghatároztunk nagyobb élőhely típusokat, a gyerekek kedvéért a saját nyelvezetükre lefordítva fogalmaztunk meg az élőhely típusokat. Mégpedig fás élőhely/fátlan élőhely (leegyszerűsítve: erdő/mező), vizes élőhely (amibe beletartozott vízpart, mocsár, tó, folyó) és amit úgy fogalmaztunk meg, hogy levegő, idesoroltuk azokat az állatokat, amik repülni tudnak. Ezután plüssök segítségével meghatároztunk állatfajokat és beszélünk azok jellemzőiről, tulajdonságairól és táplálkozásáról, majd elhelyeztük ezeket az élőhely kártyákon. Szó esett a mezei nyúlról (*Lepus europaeus*), a barnamedvéről (*Ursus arctos*) a mókusról (*Sciurus vulgaris*), a vakondról (*Talpa europaea*), a farkasról (*Canis lupus*), a mocsári teknősről (*Emys orbicularis*), a leveli békáról (*Hyla arborea*), az erdei fülesbagolyról (*Asio otus*) és a denevérről (*Myotis myotis*). De a gyerekek nagyon ügyesen kikészítették a listát és mondtak több erdei állatot (pl.: róka, vaddisznó, szarvas), vízi madarat (pl. kócsag, vadkacsa (tőkés réce), sirály) és soroltak még több madarat is (pl. cinke, fakopáncs, zöld küllő, veréb.)

A játékot azzal zártuk, hogy egy nagy körbe álltunk és egy labdát adtak körbe. Miután körbeért a labda újból elindult a kör, de azzal a különbséggel, hogy Adrienn mindig egy-egy gyerkőcöt kiállított a körből. 2-3 kör letelte után már akkora hézagok maradtak, hogy a gyerekek nem tudták átadni egymásnak a labdát (az üres helyeket nem tölthették be, nem léphettek a helyükre.) Így a labda megállt. Ezzel a kis játékkal szemléltette Adrienn az állatok és a növények közti kapcsolatot. Ha egy elemet/élőlényt is kivesszük a rendszerből, akkor már veszélyeztetem a másik élőlény életét.

A gyerekek nagyon élvezték a játékot és nagyon lelkesek voltak. Várták a következő alkalmat.

1. ábra: körjáték a Pitypang Óvodában

2024.10.01. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pitypang Művészeti Óvoda Gyöngyforrás Óvoda (Hunyadi utcai telephely)

Témakör: Levegő-, víz- és talajszennyezés

Résztevő csoportok: Vakond, Elefánt, Katica, Napsugár/Kutya csoport

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn és Molnár Mária

A foglalkozás rövid leírása:

Október 1.-én ugyan csak a Pitypang Óvodában jártunk, de most a Hunyadi utca, Akácfa utca tagóvodájában. Az óvoda mind a 4 csoportja részt vett egymás után a foglalkozáson. Mindegyik foglalkozás 30-30 percet vett igénybe. Az első két foglalkozást Szilágyi Adrienn, a másik két foglalkozást Molnár Mária tartotta.

Adrienn foglalkozásán a jól ismert élőhely kártyák kerültek elő, azzal a különbséggel, hogy a kártyákhoz tartoztak újabb kártyák, amik oda illettek abba a környezetbe és olyanok is amik nem illenek oda és valamilyen szennyezést mutattak. A gyerekeknek ezeket kellett csoportosítani az adott élőhelykártyához. Az erdő esetében ami nem illett oda az többek között a műanyag evőeszköz, a flakon, a csomagolópapír és tűz volt. A tűz becsapós volt valaki az erdőbe rakta, valaki meg mellé. Mind a kettőjüknek igaza volt, hiszen a tábornöveget rakhatunk, de nem mindegy hogy hogyan rakjuk és mit csinálunk vele azután, hogy nincs már rá szükségünk. A játék szempontjából, pontosan erre szerettünk volna kitérni. Illetve azt is hangsúlyoztuk, hogy ha már viszünk „szemetet” (műanyag evőeszközt, flakont, csomagolót), akkor azt haza is tudjuk vinni. Hiszen az erdőben a kukából kifújja a szél, kiveszi egy állat és ugyan úgy a természetbe kerül a szemét.

A vizes élőhely esetében, ami nem illett oda többek között az a szennyvíz, a műanyag, a és a gyárak szennyezései. A levegő esetében szó esett a tűzijáték porfelhőről, a hangszennyezéséről, a repülő zajszennyezéséről és az autók kipufogó gázairól.

A játék végén együtt megbeszéltük azt is mit tehetünk annak érdekében, hogy ezeket a szennyeződések elkerüljünk és hogyan vigyázhatunk a környezetünkre egyúttal segítve környezetünk és saját fejlődésünket.

Molnár Mária asszociációs játékot játszott a gyerekekkel, amiben szintén az adott élőhelyek és szennyezések játszottak szerepet.

2024.10.08. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pitypang Művészeti Óvoda Gyöngyforrás Óvoda (Dósa utcai telephely)

Témakör: Légy Te is Őrző!: Biológiai sokféleség

Résztevő csoportok: 2 csoport

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn és Molnár Mária

A foglalkozás rövid leírása:

Október 10.-én szintén a Pitypang Óvoda Dósa utcai tagóvodában tartottunk környezeti nevelés-foglalkozást. Ezúttal a másik két csoport számára. Mivel már voltunk előtte az óvodában, így a gyerekek nagy lelkesedéssel és kíváncsisággal fogadtak minket. a Foglalkozásokat felváltva Szilágyi Adrienn és Molnár Mária tartotta 30-30 percben. Mind a két foglalkozást Adrienn kezdte, amikor is a már szokásos élőhely kártyákkal meghatározták a nagyobb magyarországi élőhely kategóriákat és a plüssök segítségével Magyarországon élő állatokat is meghatároztak és elhelyezték azokat az élőhelyüknek megfelelő kártyákon.

Ezután mind a két foglalkozást Molnár Mária zárta egy-egy szituációs játékkal. A játék lényege az volt, hogy a gyerekekkel együtt eljátszottuk, hogy kirándulni megyünk az erdőbe. "kirándulásunk alatt" megtudtuk, hogy az erdőbe csendben kell közlekednünk, hiszen megilyesztjük az ott élő állatokat, valamint megismertük együtt a táborúz gyújtás szabályait: száraz meleg időben egyáltalán nem gyújtunk tüzet, ha tüzet gyújtunk azt gondosan körül kell vennünk kővel és ami a leges legfontosabb, hogy mielőtt elmegyünk a táborhelyről győződjünk meg, hogy biztos eloltottuk-e a tüzet. Játék végén egy közös énekkel zártuk a foglalkozást.

2. ábra: Állatok meghatározása

2024.10.10. - Környezeti nevelés

Helyszín: Szellő EGYMI

Témakör: Légy Te is Őrző!: Biológiai sokféleség

Résztevő csoportok: 7. és 8. osztály

Környezeti nevelő: Mogyorósy Marietta

A foglalkozás rövid leírása:

A Szellő EGYMI-ben nem ez volt az első látogatásunk, a tavalyi nagyon jól sikerült foglalkozások után, már előre jelezték, hogyha idén is lenne rá lehetőség, mindenképpen jelentkeznének újra a felsős osztályaikkal. A pályázatnak köszönhetően ez meg is valósult.

Idén, akárcsak tavaly, a biológiai sokszínűséget, azaz a biodiverzitást választották a foglalkozás témakörének. Külön kérésre, a gyermekek speciális igényeihez igazodva, kifejezetten sok tapogatható, megfogható dolgot vittünk (úgy mint: különféle növényi részek, termések, koponyák, agancsok és szarvak, kígyóbőr, preparált rovarok, stb). A téma mélységét is igyekeztünk az adott osztályok elvárásaihoz igazítani, kifejezetten szemléletesre formálni.

Az óra első felében minden alkalommal előadással kezdtünk, a második felében pedig áttértünk a hozott dolgok megtekintésére, kipróbálására. Alapvetően a hazai flórával, és különösen a faunával foglalkoztunk, de gombákról is szó esett. Saját részt kapott az évszakban aktuális agancs-szarv témakör is. Kérdezz-felelek rész folyamatosan volt az óra alatt, amivel a gyermekek igen gyakran éltek is. Ez a tematika a következő napra is vonatkozott, így lentebb (2024.10.11.) ezt már nem részletezem újra.

A két osztály számára nem voltam ismeretlen, a tavalyi órákon a diákok egy jó részével már találkoztam, nagy örömmel a legtöbben rögtön megismertek és kitörő örömmel fogadtak. Ennek következtében a szünetben is folyamatosan „órát tartottam” mivel ott is mindenki megrohamozott a kérdéseivel, érdeklődésével. Ez a lelkesedés egyébként kifejezetten jellemző ebben az iskolában, nagyon jó velük dolgozni, a gyerekek figyelme is kimagasló, a sajátos nevelési igény, vagy más megváltozott képességük ellenére is. Szintén kiemelendő, hogy több osztálynak is meglepően nagy ismeretanyaga van egy-egy témakörben, viszonyítva ezt nem EGYMI iskolákhoz is. Az iskolában dolgozókkal, tanárokkal kifejezetten jó együtt dolgozni, a kapcsolattartás is abszolút megfelelő.

2024.10.11. - Környezeti nevelés

Helyszín: Szellő EGYMI

Témakör: Légy Te is Őrző!: Biológiai sokféleség

Résztevő csoportok: 5. és 6. osztály

Környezeti nevelő: Mogyorósy Marietta

A foglalkozás rövid leírása:

A fentebb részletezett 10-i beszámoló nagyban fedi ennek a napnak a tematikáját is, illetve az általánosan megfogalmazott tapasztalatokat, emiatt ezeket a részeket nem ismétlem meg újra.

Amiben különbözött a két nap, hogy az ötödikes osztállyal tavaly még nem találkoztam, újak voltunk egymásnak, de elég gyorsan sikerült velük is összehangolódni. A figyelmi kapacitásuk nem okozott csalódást, ez az évfolyam is kifejezetten érdeklődő volt, kérdezni is nagyon szerettek, a hozott tárgyakat megtekintését alig bírták kivárni. A hatodikosokat már ismertem tavalyról, egy szokásosan kellemes és hasznos 45 percet tudtunk együtt eltölteni, ők kifejezetten szívesen játszottak „rovar és termés-felismerőst”.

Az óra első felében vetített diasorban megtörtént eseteket, illetve a hétköznapi élethez szorosan kapcsolódó példákat is áttekintünk, hogy a „szárazabb” (azaz lexikális, valamely logikai menetre felépített, didaktikus) tananyagot tudják mihez kötni a diákok, kézzelfogható legyen számukra (átvitt és szó szerinti értelmezésben is), nem utolsó sorban pedig színesebbé, érdekesebbé, adott esetben humorosabbá tegye az ismeretanyag elsajátítását. Az EGYMI-ben egy kisebb blokkban külön hangsúlyt fektettünk a népszerű mesefilmekben bemutatott állatokra és viselkedésükre, illetőleg ezen megjelenítések és ábrázolások esetleges tévedéseire, szépítéseire és a valóságban megfigyelhető jellegek, etológiai motívumok bemutatására. Ezt a témakört egyébként nem csak itt, hanem az összes többi, nem speciális igényű gyermekek számára fenntartott oktatási intézményben is nagyon kedvelik.

Az idei órák után is szóbeli meghívást kaptunk a következő évre, amennyiben lesz újra ilyen lehetőség.

2024.11.22. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pais Dezső Általános Iskola

Témakör: Helyettesíts okosan!: Természeti erőforrások, Fény- és zajszennyezettség, Légy Te is Őrzől!: Biológiai sokféleség, Egészségmegőrzés

Résztevő csoportok: 6., 5., 1., 2a, 2b., 3. osztály

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn és Mogyorósy Marietta

A foglalkozás rövid leírása:

November 11.-én Szilágyi Adrienn és Mogyorósy Marietta tartott környezeti nevelést a Pais Dezső Általános Iskola diákjai számára. Adrienn az első 45 percet a 6. osztályosoknak tartott Természeti erőforrás témában. A foglalkozás érdekességét az adta, hogy a hatodikosok éppen ebből a témából készültek dolgozatot írni, így a tanár kérte, hogy a diákok jegyzeteljenek és különösképpen figyeljenek az órán. Csoportos munka keretében dolgoztuk fel a különböző természeti erőforrás előnyeit és hátrányait. 1. csoport a nap energiáról, a 2. csoport a szél energiáról, a 3. csoport a vízenergiáról és a 4. csoport a föld energiáról gyűjtött információkat. Ezután mindegyik csoport előadta a másoknak, hogy milyen előnyöket és hátrányokat írtak össze az adott természeti erőforrásról. Miután a csoportok részletezték a jegyzeteiket Adrienn kiegészítette vagy magyarázatot fűzött az egyes megújuló energiaforráshoz.

A következő 45 perc az 5. osztályé volt. Adrienn segítségével a fény- és a zajszennyezés témát dolgozták fel. Sajnos ennél a témánál tapasztalható, hogy a gyerekek nem tudják mi az a fény- és zajszennyezés. Szomorú tény, de manapság már a csillagos égbolt a kulturális örökség része, hiszen ma már felnőnek úgy gyerekek, hogy nem is feltétlen ismerik milyen a tiszta, csillagos égbolt. Hiszen anyira túlzott és felesleges fényt használunk, hogy ezzel teljesen eltakarjuk a csillagos eget. Nem is beszélve arról, hogy az éjszakai állatok életvitelét nehezítjük meg és veszélyeztetjük. Játékaink erre irányultak és a gyerekek megtapasztalhatták a verseny játék segítségével, hogy túlzott fény miként akadályozza az éjszakai állatokat a táplálékszerzésben. Valamint Adrienn vezetésével átbeszélték, hogy a túlzott fény mennyire befolyásolja nem csak az állatok életvitelét, hanem az ember mindennapjait is. Az foglalkozás második felében ugyan ilyen tematikával a zajszennyezés káros tényezőire hívta fel Adrienn a figyelmet, azáltal, hogy szituációs játékon keresztül zajforrásokat generált, amiket csukott szemmel kellett megtalálni. A gyerekek mind a két játékot nagyon élvezték és mind a kettőt többször szerették volna eljátszani.

A harmadik 45 perc az 1., 2. és a 3. osztályos diákoké volt biológiai sokszínűség témában. Nehéz volt a foglalkozást megtartani, mert a gyerekek nagyon különböző korosztály voltak. A harmadikosoknak már az lehet nagyon gyerekes, ami egy elsős és egy másodikos számára még érdekes játék. Szóval Adrienn igyekezett párba állítani a gyerekeket, úgy hogy minden “kicsinek” jusson egy “nagy” pár, aki majd segít. Ezután előkerültek újra a plüssök és elkezdtünk magyarországi állatokat meghatározni. A gyerekek nagyon ügyesen kiegészítették a fajok listáját, hiszen nem volt minden fajhoz plüssünk. Miután a faj meghatározással végeztünk, kivetítő segítségével lábnyomokat határoztunk meg és párosítjuk a megfelelő állathoz. Annak érdekében, hogy a “kicsik” se maradjanak el, a foglalkozásunkat egy közös énekléssel zártuk.

A testnevelés szakos 2.a osztály számára (sportosztály) Mogyorósy Marietta tartott „egészségmegőrzés” témakörben egy 30 perces foglalkozást (több nem fért bele, mivel a gyermekeknek korábban kellett elmenniük tesi órára). Ebben a kevés időben is tudtuk érinteni az egészségmegőrzés három fő kérdéskörét - mélységben és fogalomhasználatban is természetesen a gyermekek szintjéhez adaptálva. Először a testi (fizikális) egészségről beszélgettünk, utána a szellemi (mentális, kognitív) egészségről, végül pedig a lelki egészség témakörre tértünk rá. Ezalatt a gyermekek saját készítésű ábrát rajzoltak az elmondottakhoz, illetve különféle gyakorlatokkal tettük érthetőbbé, változatosabbá és interaktívabbá a foglalkozást, gyakran kipróbálva azt, amiről éppen beszéltünk. A szemléletváltás facilitálása mellett fontos szempont volt, hogy a foglalkozás során a gyermekek a hétköznapi életben is könnyedén használható gyakorlatokat, ötleteket kapjanak – és adtak maguk is – az egészségük megőrzéséhez, fenntartásához.

2024.10.24. - Környezeti nevelés

Helyszín: Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Iskola

Témakör: Orientációs nap, változó témákkal

Résztevő csoportok: 1-6. osztály

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn, Molnár Mária és Mogyorósy Marietta

A foglalkozás rövid leírása:

A nap folyamán párhuzamosan tartottuk az órákat. Az egyik teremben (továbbiakban „A” csoport) Mogyorósy Marietta volt a környezeti nevelő, a másikban (továbbiakban „B” csoport) Szilágyi Adrienn és Molnár Mária. Az osztályok egymást váltva érkeztek hozzánk.

Az „A” csoport felosztása és tematikája a következő volt: 4 db alsós osztály (első és második osztályok főként) a szelektív hulladékgyűjtés témakörében, majd a nap zárásaként két felsős osztály (5-6.) biodiverzitás témakörben, így összesen 6 óra került megtartásra ebben a csoportban. A fenti órák bemutatását ennek megfelelően két bekezdésben tárgyaljuk a két különféle témakör/korosztály szerint, mert azokon belül a tematika egyezett.

A szelektív hulladékgyűjtés témakörét alsóban és oviban mindig gyakorlati alapokra helyezzük egy saját fejlesztésű, óceántisztító játékkal. Ebben a játékban egy plédéből kialakított mini óceánba, amelyben különféle plüss fajok „élnek” (lehetőleg minél nagyobb diverzitást bemutatva) különféle típusú hulladékokat szórunk be előre, amelytől az óra során a gyermekeknek meg kell szabadítani az élőlényeket és megtisztítani a tengert (a szemét úgy kerül kiválasztásra, hogy minden átbeszélte típust lefedjen és mindenkinek jusson legalább egy darab). Az összegyűjtött hulladékot osztályozniuk kell és a megfelelő gyűjtőhelyre dobni. Az óra felvezetéseként mindig megbeszéljük, hogy mi egyáltalán a „szemét”, biztos szemét-e, van-e lehetőség a másféle használatra, ha igen, akkor milyen lehetőségek vannak, ők mit tudnak tenni, illetve mennyire értékes egy-egy hulladék típus (és kinek, mire). Átvesszük a különféle hulladékgyűjtési szabályokat is - nem csak a klasszikus szelektív hulladékokra koncentrálnak, hanem a veszélyes hulladékok típusaira, gyűjtésének módjára, komposztra, kommunális hulladékokra, egyébekre is kitérve. A végén még sort kerítünk egy kis kitérőre a szemételezés okait firtatva és a következményeire rápillantva. Ezen a napon is ezt a tematikát használtuk mind a négy alsós osztálynál, igen nagy sikerrel. A gyerekek aktívak voltak, érdeklődők, néhány helyen kisebb fegyelmi problémák voltak, de nem akasztották meg az óra menetét.

A biodiverzitás témaköre itt két nagyobb osztálynak szólt, abból is a bevezető előadást hoztuk el (mivel ezeknél az osztályoknál korábban még nem tartottunk órát) így viszont az alapokba jobban bele lehetett merülni. Természetesen a hatalmas képanyag, az érdekes és hétköznapi életből vett példák itt is megfelelően felkeltették az érdeklődést, a filmiparból hozott szemelvények és azok valósággal való összehasonlítása pedig kifejezett derűtséget okozott. az órák jó hangulatúak voltak, a diákok felsősöknek megfelelően érdeklődők, a biológiai sokszínűség témakörébe sikeres bevezetést tudunk átadni.

A „B” csoportnak Szilágyi Adrienn és Molnár Mária tartotta az órákat, a felosztás és a tematikák a következők voltak: 4 db alsós osztály (3-4. osztály) az éghajlatváltozás témakörével ismerkedett, egy felsős osztály (6. osztály) pedig a zajszennyezés témakörével, ebben a csoportban tehát összesen 5 db óra került megtartásra.

A 4 alsós osztálynak Molnár Mária tartotta a környezeti nevelést 45-45 percben. A témához hűen Mária kártyák segítségével szemléltetett egy-egy környezeti változást, ami valamilyen módon kapcsolódott az éghajlatváltozásokhoz. Ilyen kártya, volt pl. az elsivatagosodás, árvíz, túlzott szén-dioxid kibocsátás stb. A kártyákat a gyerekek választották ki és egyesével beszélnünk kellett arról, hogy szerintük ez hogyan kapcsolódhat az éghajlatváltozáshoz. Minden egyes gyereknél segítséget nyújtott Mária és kiegészítette vagy magyarázatot fűzött hozzá. Majd egy kisebb előadás keretében szó esett arról, hogy az éghajlatváltozás, a klímakrízis miként befolyásolja a mezőgazdaságot és mi mit tehetünk ennek lassítása érdekében. A tanár külön megköszönte, hogy Mária személyes példát tudott hozni, így a diákok számára is közelebb hozta a témát.

Szilágyi Adrienn a hatodikos diákok számára tartott foglalkozást zajszennyezés témában. Részletesen kifejtették együtt, hogy milyen fiziológiai változások történhetnek állandó zajforrás alatt. Pl idegrendszer károsodás, szív-és keringési rendszer károsodás, cukorbetegség, cirkadiális ritmus felborulása, ingerlékenység. Megnézték együtt, hogy mely tevékenység mekkora decibelű zajt ér el. A legcsendesebb hely a hálószoba s a könyvtár, de az építkezések, koncertek és a reptér már a 140 decibelt közelítik meg, ami a tűrőképességünk határa. Ettől erősebb zajtól már halláskárosodás lép fel. Az előadást egy játékkal zártuk, amiben három zajforrásunk volt: a taps, a csettintés és a dobolás. Önkéntes jelentkezőknek csukott szemmel a sok-sok zaj között ki kellett hallani a három zajforrás egyikét. A diákok többnyire arról számoltak be, hogy nehéz volt sok zaj közül csak egyet kiszűrni és zavaró is volt. Ezzel a játékkal illusztráltuk egy hang alapján tájékozódó állat nehézségeit, de beszélhettünk volna egy

osztálytermi tanóráról, ahol a tanár nem tudja elmondani, amit szeretne,
mert az osztály beszélget.

3. ábra: "mini óceán" játék

2024.10.25. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pitypang Művészeti Óvoda Gyöngyforrás Óvoda (Dósa utcai telephely)

Témakör: Egészségmegőrzés

Résztevő csoportok: 2 csoport

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn

A foglalkozás rövid leírása:

Október 25.-én újra a Pitypang Óvodába látogattunk.. Az előző foglalkozásból kiindulva, a gyerekek már nagyon várták a találkozást. Ezúttal egészségmegőrzés témában. A 30-30 perces foglalkozások elején a kicsikkel a vitaminok fontosságáról beszéltünk, illetve meghatároztuk, hogy melyik vitamin melyik zöldségben és gyümölcsben található, valamint miben segít nekünk. Ezt követően Szilágyi Adrienn a C-vitamin fontosságát emelte ki, hiszen a C-vitamin hozzájárul az egészséges szervezet kialakulásához és az immunrendszer támogatásához. Hiánya több enyhe és súlyos betegség oka lehet. Beszéltünk a “hajó betegségről” és Szent-Györgyi Albert felfedezéséről. Azért, hogy a gyerekekkel ne csak beszéljünk a C-vitaminról, hanem lássák is annak erejét és hasznát, egy nagyon egyszerű, de látványos kísérleteket végeztünk el.

Kísérlet:

Szükséges eszközök:

- 3 db üveg pohár
- 1 db teáskanál
- Bethadin
- víz
- 1 db citrom
- 1 db citromlé
- 1 db C-vitamin por

3 üveg pohárba töltöttünk tiszta vizet, majd ezeket elszennyeztük Betadinnal. Egy kiskanál segítségével mindegyiket jó összekevertük. Ezután az első szennyezett vízbe a citromlét öntöttünk, a másodikba a citrom levét facsartuk, a harmadikba a C-vitamin port tettük. Majd ismét jól megkevertük a vizet.

Az eredmény jól látható. Az első pohárban minimálisan tisztult meg a víz, inkább a Bethadinos víz maradt meg. Ez a citromlében lévő cukor mennyiségtől történt. A második pohár már jóval tisztább lett, mint az előző. De itt is jól kimutatható, hogy sajnos a bolti zöldségek és gyümölcsök minősége mennyire romlott a saját megtermelt zöldségek és gyümölcsökhöz képest. A harmadik pohárban egyértelműen már a víz megkavarásánál látható volt a változás. A C-vitamin por újra tisztává varázsolta vizet. A folyamat a sejtjeinkben lévő extracelluláris víz tisztára mosását illusztrálta. Ez nagyon fontos, hogy újra és újra regenerálódni tudjon a szervezetünk és működjenek a sejtjeinkben lévő kémiai folyamatok.

A gyerekeknek annyira tetszett a kísérlet, hogy újra és újra megszerették volna csinálni, így háromszor-négyszer végrehajtottuk a műveletet.

4. ábra: C-vitamin kísérlet

2024.11.05. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pitypang Művészeti Óvoda Gyöngyforrás Óvoda (Dósa utcai telephely)

Témakör: Fény-és zajszennyezés

Résztvevő csoportok: 2 csoport

Környezeti nevelő: Molnár Mária

A foglalkozás rövid leírása:

November 5.-én párhuzamosan folyt két környezeti nevelés az egyik a Pitypang Óvoda Dósa utcai telephelyén Molnár Mária vezetésével, a másik szintén a Pitypang Óvoda Hunyadi utcai telephelyén Szilágyi Adrienn vezetésével zajlott.

Molnár Mária 30-30 perces foglalkozást tartott a csoportok számára. A gyerekek itt is nagyon lelkesen és kíváncsian várták Máriát az előző foglalkozásra visszaemlékezve. Mária a fény- és a zajszennyezés témában hozott játékokat. Az első játékkal a fényszennyezés állatali nehézségeket illusztrálta az éjszakai állatokra nézve.

A játék azzal kezdődött, hogy 3 önkéntes gyerkőc kijött Mária mellé. Ők voltak az éjszakai állatok. Az egyik süni, a másik róka, a harmadik bagoly volt. Ezután az éjszakai állatok becsukták a szemüket, addig a többiek gesztenyét dugtak el a csoportszobába, úgy hogy az félig látszódjon a helyén. Miután az összes gesztenye el lett tucva, az éjszakai állatok kinyitották a szemüket. A feladat, hogy az éjszakai állatoknak meg kellett keresni az összes gesztenyét. Viszont a 3 kis állat nem indulhatott el egyszerre. Mária elindított az elsőt, egy perccel később a másikat és még egy perccel a harmadikat. A játék eredménye, hogy az első kisállat találta a legtöbb gesztenyét, a második kevesebbet és a harmadik még kevesebbet vagy egyet sem.

A játék azt illusztrálta, hogy az éjszakai állatok a túl sok fény miatt nem érzékelik, hogy este van és késve indulnak el táplálékot keresni. Éppen ezért kevesebb a megélhetési lehetőségük azokkal az állatokkal szemben, akik érzékelik a sötétséget és elindulnak vadászni.

A másik "játék" a zajszennyezéssel volt kapcsolatos. Mária egy mobil applikáció segítségével mutatta meg a gyerekeknek, hogy egy-egy zaj, hány decibel erősséget ér el. A gyerekek egyöntetűen levonták azt a következtetést, hogy a sikolyuk volt a jelenállapotban a leghangosabb. Mária ezzel a szemléltetéssel egy kicsit érthetőbbé tette a gyerekek számára, hogy ha az óvónéni csendet kér, akkor azt miért is kéri.

OTTHONUNK
OBUDA
BÉKÁSMEGYER

A gyerekek mind a két játékot nagyon élvezték és újra szerették volna játszani azokat. Egy-egy újabb kört tudtunk játszani, de sajnos az idő nem tette ezt lehetővé számunkra, így meghagytuk a további játékot az óvónőkre és a gyerekekre.

2024.11.05. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pitypang Művészeti Óvoda Gyöngyforrás Óvoda (Hunyadi utcai telephely)

Témakör: Egészségmegőrzés

Résztevő csoportok: Vakond, Elefánt, Katica, Napsugár/Kutya csoport

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn

A foglalkozás rövid leírása:

Ugyanezen a napon, november 5.-én Szilágyi Adrienn tartotta a környezeti nevelés-foglalkozást a Pitypang Óvoda Hunyadi utcai telephelyén. A téma az egészségmegőrzés volt. A foglalkozáson egymást követően az óvoda mind a 4 csoportja részt vett. Adrienn itt is a vitaminokra helyezte a hangsúlyt. Miután együtt meghatároztuk a gyerekekkel, hogy melyik vitamin melyik zöldségben és gyümölcsben található elvégeztük a jól megszokott C-vitamin kísérletet is. A gyerekeknek itt is annyira tetszett a kísérlet, hogy mindegyik csoportba újra és újra le kellett játszani a folyamatot.

A foglalkozást a gyors és lassú mozgások váltakozásának a fontosságával zártuk. Fontosak ezek a mozgások, hiszen ilyenkor frissül fel a vérkeringésünk, ilyenkor égethetjük a zsírt és ilyenkor mozgathatjuk át az izmainkat. A gyerekek a víz-tűz repülő játékot játszottak. A gyors mozgást levegővétellel és nyújtással zártuk.

5. ábra: Víz-tűz-repülő játék

2024.11.08. - Környezeti nevelés

Helyszín: Music House Financials Óvoda

Témakör: Biodiverzitás

Résztevő csoportok: Vegyes csoportok

Környezeti nevelő: Mogyorósy Marietta

A foglalkozás rövid leírása:

A Music House Financials Óvodában két csoportban tartottam foglalkozást - „kicsiknek” és „nagyoknak” - a két csoporton belül volt némi szórás az életkorban, így ugyanazt a tematikát – biodiverzitás – kissé módosítva kellett átadnom.

Ez az alkalom három szempontból is meghatározó élmény volt az eddigi környezeti neveléseim között – egyrészt egy teljesen új, az előzőeknél is tovább fejlesztett és kifejezetten óvodásokra szabott biológiai sokszínűség tematikával debütáltunk, a régi mellé új kellékeket is bevetve, másrészt hazai nevelési és oktatási intézmények közül itt lehetett először részben idegen nyelven is foglalkozást tartani (magyarul és angolul is beszélünk a gyerekekkel). Harmadrészt itt találkoztam eddig az egyik legszívélyesebb és legfigyelmesebb fogadtatással, megbecsüléssel, a környezet maga is rendkívül motiváló volt, az óvodapedagógiai munka és hozzáállás kiemelkedő. Ez a gyermekeken rendkívüli módon tükröződött: egyszerre voltak nyitottak, kezdeményezők és felszabadultak, valamint jóval fegyelmezettebbek, mint ami a korosztályukra (vagy afelett is) az utóbbi években jellemző, ami fegyelmezettség pedig egyértelműen és javarészt internalizált volt, azaz belátáson alapuló, saját indíttatású, nem pedig külső szigor vagy folyamatos erélyes és nagyhangú rendteremtés eredménye. Hatalmas kontraszt az egyéb intézményekkel szemben. A nagyobbik óvoda csoport figyelmi kapacitása és tudásanyaga megfelelt az általános iskolákban tapasztalt második-harmadikos szintűnek ebben a témakörben. Kiemelkedően jó volt ezzel az intézménnyel együtt dolgozni.

A foglalkozáson elsősorban az állatvilág sokszínűségére fókuszáltunk, élőhely szerinti csoportosításban vettük át a nagyobb kategóriákat és kitértünk a „trükkös” fajokra is, azaz hogy nem csak a madarak repülnek a levegőben (hanem rovarok vagy épp egy emlősállatunk is), nem csak halak élnek a vízben és a szárazföldi állatok is bizony igen változatosan jelennek meg és alkalmazkodnak az adottságokhoz. Ez utóbbi részben a különféle táplálkozási módok szerint is csoportosítottuk őket. Mindezzel az élővilág sokszínűségére és kifejezett furcsaságaira

kívántuk felhívni a figyelmet, hogy a klasszikus skatulyákat, berögződéseket feloldjuk, észrevegyük, hogy gyakran sok minden nem is az, aminek látszik, vagy épp érdekesebb és többet rejt, mint elsőre gondolnánk. A foglalkozás második fele itt is az agancsok, koponyák, magok, rovarok, stb. megtekintésével, megtapogatásával zárult. A foglalkozás közben folyamatosan lehetőség volt kérdezni, itt is kifejezetten sokat éltek a gyerekek ezzel a lehetőséggel.

2024.11.11. - Környezeti nevelés

Helyszín: Óbudai Harrer Pál Angol Nyelvet Emelt Szinten Oktató Általános Iskola

Témakör: Légy Te a Változás! /Sok kicsi sokra megy!/: Éghajlatváltozás/üvegházhatás

Résztevő csoportok: 4c, 5b

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn

A foglalkozás rövid leírása:

November 11.-én Szilágyi Adrienn tartott környezeti nevelést az Óbudai Harrer Pál Általános Iskolában. 45-45 percben két osztály vett részt a foglalkozáson. Elsőként a 4c osztállyal volt Adrienn éghajlatváltozás témában. Ez a téma nagyon tág, így csak részben sikerült az osztállyal átbeszélni. Mielőtt bármibe is belekezdünk volna meghatároztuk együtt a környezetszennyezés fogalmát:

***Környezetszennyezésről** akkor beszélünk, ha az anyag és/vagy energia olyan mennyiségben jut a környezetbe, hogy azt a környezet nem képes feldolgozni. Szabályozásban ezt limitnek, vagy határértéknek nevezik, túllépését büntetéssel sújtják.*

Ezután a gyerekekkel a körforgásokat beszéltük át: a víz körforgását és a tápláléklánc kapcsolatokat. Ez a kettő azért volt fontos, hogy a gyerekek lássák, hogy minden mindennel összefügg és a természetben hogyan kapcsolódik az egyik dolog a másikhoz. Majd két képet - egy növény nélküli és egy növényekkel teli város képeit- elemeztük, aszerint, hogy melyik lehet faj gazdagabb, vagy előnyösebb. Ezzel szintén a klímaváltozás következményeihez jutottunk közelebb. Majd együtt megfogalmazták az üvegház jelenségét. és áttértünk a felmelegedés káros következményeire: elsivatagosodás, száraz növényzet, ami könnyen lángra kap. jégsapkák olvadása stb. De ha már a következményekről beszéltünk, arról is kell beszélni, hogy mit tehetünk mi ennek lassításának érdekében. A gyerekek ügyesen megfogalmazták, hogy a lehetőségeink között ott van, hogy csomagolás mentesen vásárolunk, újrahasznosítunk és újrahasználunk, komposztálunk, illetve ne szennyezzük vizeinket és a levegőnket.

Az 5b osztállynál ugyanezeket a témaköröket dolgoztuk fel. Azzal a különbséggel, hogy velük a biológia tanár volt, így a tanár kérte, hogy jegyzeteljenek, hiszen ez később előfog jönni órán, amihez számos információt tudnak már most gyűjteni.

2024.11.12. - Környezeti nevelés

Helyszín: Óbudai Harrer Pál Angol Nyelvet Emelt Szinten Oktató Általános Iskola

Témakör: Légy Te a Változás! /Sok kicsi sokra megy!: Éghajlatváltozás/üvegházhatás

Résztevő csoportok: 7c

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn

A foglalkozás rövid leírása:

Másnap, november 12.-én ugyan ezzel a témával Szilágyi Adrienn ugyancsak a Óbudai Harrel Pál Általános iskolában járt, ezúttal a 7c osztálynál. Ennél az osztálynál egy kicsit komolyabban ástuk bele magunkat a témába, hiszen már idősebb diákokról van szó, akik tanulnak biológiát. A foglalkozás többnyire előadás jellegű volt, de itt is megmaradt az interaktivitás Adrienn és a diákok között. A témát, egészen pontosan a klímaváltozás következményeit csoport munkába dolgozták fel a diákok, amit az óra második felébe előadtak egymásnak. Ahol szükségét érezte, Adrienn kiegészítette, illetve magyarázatot fűzött hozzá. A diákok ilyen csoport munkában dolgozták fel pl. a mezőgazdaságban történt változásokat, a jégsapkáknál történt változásokat, és az állatvilágban történt változásokat. Ezután együtt átbeszéltük az üvegházhatás folyamatát, amit szintén a diákok vázoltak fel egymásnak. Ezzel ösztönözve és erősítve az önálló munkavégzésüket, valamint az előadókészségüket.

A diákok nagyon ügyesen oldották meg a csoportos feladatot és az előadói feladatot is.

6. ábra: Diákok előadása

2024.11.13. - Környezeti nevelés

Helyszín: Óbudai Harrer Pál Angol Nyelvet Emelt Szinten Oktató Általános Iskola

Témakör: Légy Te is Őrző: Biológiai sokszínűség

Résztevő csoportok: 4a, 4b

Környezeti nevelő: Szilágyi Adrienn

A foglalkozás rövid leírása:

Harmadnap, november 13.-án is az Óbudai Harrer Pál Általános iskolában volt Szilágyi Adrienn. Ezúttal a biológiai sokféleség témáját dolgozták fel a 4a, majd a 4b osztállyal. Mivel ez a téma is hatalmas, így általánosságban, úgymond bevezetés jellegűen beszéltünk a Földünk biológiai sokféleségéről és annak veszélyeztető tényezőiről. A 4a osztály szegények nagyon inaktív volt, hiszen ez volt az első órájuk és álmosak voltak még, de így is megtudtuk nézni az állatok és a növények sokszínűségét, a közöttük lévő kapcsolatokat. És beszéltük arról, hogy egyes mesék hogyan is befolyásolták az állatok életét, Ilyen mese volt a Nemo nyomában, az Oroszlánkirály és Rio című mese. Hiszen ezek a mesék sajnos erősen hozzájárultak ahhoz, hogy az adott fajok veszélyeztetett körülményekbe kerüljenek.

A 4a osztállyal szembe a 4b osztály nagyon aktív volt és érdeklődve hallgatták az előadást.

2024.12.03. - Környezeti nevelés

Helyszín: Pitypang Művészeti Óvoda Gyöngyforrás Óvoda (Hunyadi utcai tagóvoda)

Témakör: Légy Te is Őrző: Biológiai sokszínűség

Résztevő csoportok: Vakond, Elefánt, Katica, Napsugár/Kutya csoport

Környezeti nevelő: Mogyorósy Marietta

A foglalkozás rövid leírása:

Ebben az óvodában is a már újított tematikánkkal (lásd Music House Financials Óvoda) tartottam meg a foglalkozást. Az órák itt is sikeresek voltak, a csoportok hozzáállása vegyes volt. Némelyik csoport sokkal érdeklődőbb volt, aktívak, vagy akár proaktívak voltak – aminek nagyon örültem –, némelyikben a figyelmi kapacitással és a viselkedéssel akadtak gondok – ez utóbbiak sajnos egyre jobban megfigyelhetők ebben a korosztályban, illetve most már az alsós osztályok egy részénél is. Természetesen minden csoportban akadt minden típusú viselkedésmintázat, csupán az arányok voltak mások, ettől egy kicsit különbözött minden megtartott óra, illetve az is, hogy az egyes altémaköröknél mennyit tudunk időzni.

A behozott plüssállatok, valamint a természeti tárgyak (agancsok, levedlett kígyóbőr, stb.) hatalmas sikert arattak, ehhez tudtak a gyermekek a leginkább kapcsolódni, a megfogható dolgok egyértelműen „vitték a műsort”. Ugyanakkor összességében szorongóbbak és kevésbé aktívak voltak, mint a fent említett angol nyelvű intézményben, az ismeretanyaguk és az érdeklődésük sem érte el ugyanazt a szintet (amiben nem lehet nem észrevenni a kapcsolatot). Ez nem azt jelenti, hogy ne jelentkeztek volna többen is, vagy ne szerettek volna beszélni, de a témára fókuszálás nehezebben ment és csak rövidebb ideig, viselkedésproblémával is gyakrabban találkoztam. Ettől függetlenül minden csoportban sikerrel átvettük a korábban említett tematikát és mindenhol merültek fel érdekes kérdések és újszerű meglátások, amikből biztos, hogy mi, környezeti nevelők is gazdagodtunk.